

סיפורה של פליטה

זהו סיפורה של מאיה בן זקן בת 43 נשואה ואם לשלושה ילדים שגרה בבאר אורה, צפונה מאילת. מאיה התחילה את לימודיה בעבודה סוציאלית באוניברסיטה בגיל מאוחר יחסית, ונחשפה למבקשי המקלט בתום השנה הראשונה להיותה סטודנטית.

ואולי, זהו סיפורה של מ. שיהיו שיקראו לה פליטה או מבקשת מקלט ויהיו אחרים שיכנו אותה בשם מהגרת עבודה.

לפנינו סיפור אנושי אחד. על אנשים שקופים שאיש לא רואה אותם, שאף גוף לא סופר אותם. אך יש גם אנשים טובים ששמים את הדעות הקדומות ואת הפחד הקמאי בצד, ורואים בהם בני אדם הנמצאים במצוקה, שעברו דברים קשים עד הגיעם לכאן. אנשים ששואלים את עצמם היכן אני יכול/ה לעזור להם? היכן אני יכול/ה להיות אדם יותר טוב, יותר רגיש לצרכים הבסיסיים שלהם, לכאבם הפיזי והנפשי.

מ. בת 40 נולדה בדרום סודן. שם חיתנו אותה בכפייה ונולדו לה שלושה ילדים מבעל אלים שהתעמר בה. היא ברחה ממנו למצרים ומשם דרך סיני הגיעה לישראל. כאן, באילת נישאה בשנית לגבר סודני מוסלמי מדארפור. הפעם, לא הצליחה להרות ובעלה התעלל בה בשל כך. התעללות פיזית ונפשית. נוסף לכל אלה, מ. חוותה כל מיני סיבוכים רפואיים שמנעו ממנה לצאת ולעבוד. עובדה זו הגבירה את ההתעללות מצד בעלה שבו לא על אי יכולתה להרות ועל אי יכולתה להביא משכורת הביתה. הם רצו להגר לארה"ב, אך בקשתם נדחתה והם קיבלו סירוב. היא הייתה תלויה בו לכל דבר, עד שלא יכלה יותר, עזבה את הדירה בה גרה איתנו ועברה להתגורר ברחוב. את פרנסתה העלוכה מצאה בדוחק רב מקליעת צמות לעוברי אורח ותיירים בטיילת של אילת.

"הקשר שלה איתי" מספרת מאיה בן זקן שהייתה רכזת CIMI בתחום מיצוי זכויות לפליטים ומבקשי מקלט באילת, "נוצר בשנת 2019. שנה לפני כן התגלה אצלה גוש סרטני בשד. גילוי הגוש הסרטני הגביר את ההתעללות מצד בעלה. "נפגשנו ברחוב", מספרת מאיה, מכיוון שהיא לא רצתה להיפגש בבית בנוכחות בעלה. פגשתי אישה עם בעיות רפואיות קשות ללא ביטוח רפואי וללא מענה רפואי באילת לבעיותיה הפיזיות האמתיות.

היא הייתה נואשת ועם מחשבות אובדניות. במצוקתה הרבה פנתה למאיה וביקשה עזרה.

לימים תספר מאיה :

דבר ראשון רציתי שתהיה לה קורת גג ושלא תחיה ברחוב. היא הסבירה לי בלשון חד משמעית שהיא לא חוזרת לביתה, לבעל המתעלל בה. עדיף לחיות ברחוב תחת כיפת השמים ולא תחת קורת גג משותפת עם בעלה.

פניתי במכתב לנציבות האו"ם לפליטים פה בארץ. תיארתי את מצבה וביקשתי לקבל מהם סיוע כלכלי על מנת שתהיה לה קורת גג משלה. במקביל, פניתי לאבי עופר מוביל היוזמה לקליטת מבקשי המקלט בקיבוצים, בבקשה לסייע לה ולמצוא לה קורת גג באחד הקיבוצים הסמוכים לאילת. פניתי באופן עצמאי גם לקיבוץ סמר שהסכים לקבלה, אך היא סרבה לעזוב את אילת. למזלה, נציבות האו"ם

לפליטים חזרה אלי והסכימה להעניק לה סיוע כלכלי למשך שלושה חודשים בסך של 2000 ₪ לחודש.

במקביל פניתי לארגון רופאים לזכויות אדם בישראל וסיפרתי להם על המקרה. פרסתי בפניהם את מצבה הכלכלי, החברתי והרפואי של מ.

הרופאים פנו לנציבות הפליטים של האו"ם וביקשו למצוא למ. מדינה אחרת. במקביל הם סייעו בכל הטיפולים הרפואיים שמ. הייתה חייבת לעבור. מכיוון שהיא התנגדה בתחילה לכריתת שד היא נזקקה לסדרת טיפולים שכולם היו חייבים להתבצע בתל אביב. בהמשך, לא הייתה ברירה והיא נאלצה לעבור ניתוח כריתת שד, מהלך שהשפיע רבות על מצבה הנפשי והעמיק את כאבה.

אני כנציגת CIMI דואגת לה בלעדית: מגייסת תרומות לכל הפעולות הרפואיות הנדרשות, עוזרת לה לפתוח חשבון בנק אליו הכספים הנתרמים נכנסים. בנוסף היא זוכה בעזרת תיווך שלנו לקבל ליווי רגשי מסטודנטית לעבודה סוציאלית שמגיעה אליה לפגישות קבועות, אחת לשבוע.

גם קיבוץ יוטבתה אשר בערבה הסכים להעניק לה תרומה כספית נכבדה לטובת קורת גג עבורה. כאן המקום לציין שקיבוץ יוטבתה מאמץ את קהילת מבקשי המקלט וזו לא פעם ראשונה שהקיבוץ תורם אלפי שקלים לטובת מקרים כאלו ואחרים.

ואז הגיעה הקורונה. מאיה מוצאת עצמה ביחד עם ג'יל אורון אשר ניהלה את המועדונית לילדי הפליטים מטעם CIMI, כנציגות של העמותה המתמודדות עם השלכות הקורונה. CIMI, באמצעות הרכזות, מטפלת בכ – 1,700 פליטים מהם 1000 מבוגרים (גברים ונשים) וכ- 700 ילדים. בעזרת סטודנטים מהקמפוס של אילת ומתנדבים נערך מיפוי צרכים לקהילת מבקשי המקלט באילת. הכל נעשה בעזרת המנהיגים המקומיים של הקהילה אשר התנדבו לאורך כל התקופה לסייע לקהילתם. כל הנושאים מועברים לעיריית אילת שמטה אופן קשבת למצוקותיהם של מבקשי המקלט. לא תמיד זה היה כך. CIMI, בפעולותיה השונות והמגוונות בשטח, מצליחה לשנות את השיח כלפי הפליטים מסודאן ואריתריאה הנמצאים בעיר. כל מבקשי המקלט בעיר אילת קיבלו חיסונים כנגד קורונה. CIMI, למעשה מהווה את הצינור המקשר בינם לבין שאר הגורמים בעיר, הן המקומיים (עיריית אילת על אגפיה השונים) והן החיצוניים (פיקוד העורף, משרד הבריאות, ומשטרת ישראל) בזמן מגפת הקורונה.

ומה באשר למ.?

לאחר הסגר הראשון הגיעה מאיה אליה לביקור ומצאה אותה במצב קשה פיזית ונפשית. מ. חיה מקיבוץ נדבות מחבריה בקהילה באילת. לדבריה בשל הקורונה והמשבר הכלכלי שפקד את כל חברי הקהילה, לא היה להם את האפשרות לתמוך בה כלכלית ולכן היא נמצאת בסכנת פינוי מזירתה.

כעבור זמן מה, הבקשה שהגישו לנציבות האו"ם לפליטים ל"יישוב מחדש", בקשה שנעשתה בדרכון CIMI התקבלה. לאחר קריאת הבקשה ולאחר שעברה ראיון אישי, הסכימה הולנד, לקבלה ולקלוט אותה כאזרחית מן המניין. היא תקבל בהולנד קורת גג ואת כל הזכויות המגיעות לה כאזרחית הולנדית.

